

Zápis z 30. zasedání Rady Fyzikálního ústavu AV ČR, v. v. i.

konaného 12. dubna 2011 od 13:00 na Slovance

Přítomni: M. Glogarová, P. Hedbávný, J. Hořejší, J. Humlíček, E. Hulicius, J. Chýla, K. Jungwirth, V. Janiš, J. Kočka, J. Kodymová, J. Krása, J. Řídký, O. Schneeweiss, A. Šimůnek
Omluveni: P. Höschl, J. Šafanda
Hosté: F. Máca, J.J. Mareš, J. Rosa

Program jednání

Na první části uzavřeného jednání Rady byly projednány následující body:

1. Rada schválila zápis ze svého 29. zasedání, konaného 22. 3. 2011, bez připomínek.
2. J. Řídký předložil k projednání návrh rozpočtu provozních nákladů a výnosů, výhled financování investičních potřeb FZÚ v roce 2011 a vyjádření Dozorčí rady FZÚ k návrhu rozpočtu. Po diskusi k některým položkám a vysvětlujícím komentáři E. Lhotákové byl rozpočet Radou schválen.
3. Rada projednala žádosti o granty, podávané do GA ČR, předložené J. Kočkou podle seznamu v databázi DAGRA, a byla také seznámena se statistikou podávaných grantů (počet, průměrná velikost, požadavky na investice,...) a úspěšností FZÚ u grantů GAČR podávaných v r. 2010. Uvedený seznam žádostí je k nahlédnutí u tajemnice Rady. Rada doporučila, aby u schválených grantů byl předpokládán vklad ústavu hrazen z prostředků sekci.

Jednání Rady bylo přerušeno v 13:45 a od 14:00 byla v přednáškovém sále zahájena veřejná diskuse, kterou moderoval J. Kočka (zúčastnilo se cca 140 pracovníků FZÚ):

4. Diskuse k dalšímu vývoji projektu ELI:

J. Kočka přečetl podnět T. Jungwirtha, adresovaný Radě. Situaci krátce komentoval J. Řídký a poté B. Rus a V. Růžička podrobně vysvětlili mnohastupňový proces evaluace tzv. velkých projektů VaVpI včetně způsobu výběru vědeckých osobností pro koordinaci vědeckých částí projektu. Byl také shrnut dosavadní vývoj projektu ELI a zamýšlený vědecký program na připravovaném zařízení ELI.

Do následné diskuse se zapojila řada vědeckých pracovníků včetně J. Chýly, člena Akademické rady AV ČR, který zdůraznil, že AR bude všechny započaté velké projekty pozorně sledovat zejména z hlediska zajištění jejich financování po uvedení do provozu. Kromě základní námitky, zmíněné v podnětu T. Jungwirtha, že výběr vědeckých osobností, které by měly předem garantovat vědeckou úroveň všech velkých projektů, měl být tím prvním krokem, projevila většina diskutujících hlavně obavu o financování ostatních vědeckých projektů FZÚ vzhledem k nákladnému financování provozu zařízení ELI po jeho dostavbě, zejména pokud vláda ČR nezvýší v dalších letech prostředky na vědu a výzkum. J. Řídký podotknul, že tato otázka se týká celého výzkumu v ČR bez ohledu na to, zda FZÚ zodpovídá za velký projekt nebo ne. J. Kočka shrnul tento bod konstatováním, že považuje otevřenou diskusi za pozitivní v tom, že je stále čas a zřetelná potřeba intenzivně hledat formu, jak do využití zařízení ELI zapojit výzkumné programy (např. materiálový výzkum) FZÚ a dalších institucí z ČR.

5. Diskuse k hodnocení ústavů AV nezávislou komisí s mezinárodní účastí a k upraveným a vyhlášeným výsledkům tohoto hodnocení Akademickou radou AV ČR:

J. Řídký se vyjádřil ke zdůvodnění Reakce vedení FZÚ na hodnocení Akademické rady, podpořené většinou vedoucími sekcí, které AR odeslal. Člen Řídící skupiny pro hodnotitelské komise A. Šimůnek ve svých několika vystoupeních obšírně popsal důvody, proč bylo nezbytné, aby AR následně provedla korekci výsledků hodnotitelských komisí. J. Chýla zdůraznil, že podle zákona provádí hodnocení ústavů AV Akademická rada, která má tedy právo výsledky hodnocení komisemi korigovat. Také vysvětlil, jaký vliv bude mít výsledek hodnocení jednotlivých útvarů ústavů AV na přidělování finančních prostředků na jejich výzkum v příštím období.

Další diskuse se zúčastnila řada pracovníků, kteří kritizovali nepřipravenost procesu hodnocení Řídící skupinou a neinformovanost o úloze hodnotitelských komisí ve vztahu k AR, pokud jde o výsledné hodnocení. Byl vznesen dotaz, proč došlo k úpravě známek komise u některých útvarů FZÚ nejen směrem dolů (zdůvodňované snahou o přísnější hodnocení), ale i nahoru, když průměr za FZÚ zůstal prakticky stejný, a právě proto „zpreházení“ pořadí vyvolává pochybnosti. Byla vznesena námitka, že nebylo během úpravy hodnocení AR přihlédnuto vedle scientometrických kritérií také k efektivitě výzkumu z hlediska vložených finančních prostředků resp. aktivit např. servisních oddělení, která jsou nezbytnou součástí některých útvarů provádějících experimentální výzkum na rozdíl od výzkumu teoretiků. Bylo konstatováno, že AR nevzala v úvahu mnoho dalších kritérií, které naopak měli členové komise možnost vyslechnout a posoudit při ústních prezentacích zástupců jednotlivých útvarů a během diskuse při návštěvě některých laboratoří. J. Kočka celou diskusi shrnul s tím, že bude třeba, aby AR vyvinula na základě těchto zkušeností metodiku pro budoucí hodnocení (dle J. Chýly za 6 let), aby AR věnovala větší pozornost výběru členů komise z hlediska oborů a aby byla předem jasně vymezena úloha hodnotící komise vs. AR AV ČR.

Veřejná diskuse byla ukončena v 15:45 a od 16:00 pokračovalo uzavřené jednání Rady, kde byly projednány tyto body:

6. Rada se nejprve zabývala oběma body veřejné diskuse:
 - Rada ocenila otevřenost veřejné diskuse o dalším vývoji ELI a vyzvala ředitele, aby se spolu s vedoucími pracovníky projektu ELI intenzivně podílel na výběru vedoucích vědeckých osobností pro jednotlivé vědecké směry a inicioval vytvoření skupiny potenciálních budoucích uživatelů z oblasti materiálového výzkumu, a to jak z FZÚ tak dalších institucí v ČR.
 - K druhému bodu veřejné diskuse, věnovanému hodnocení, proběhla mezi členy Rady intenzivní a podrobná diskuse různých aspektů hodnocení ústavů. Byla také diskutována otázka, zda „Reakce FZÚ AV ČR, v. v. i.“, na „Stanovisko AR k výsledkům hodnocení hodnotící komise“ byla správná. S věcnou stránkou i formou Reakce FZÚ vyjádřilo souhlas 9 členů Rady, nesouhlas 3 a 1 se zdržel hlasování.
7. J. Řídký informoval Radu o žádosti vedoucího oddělení spintroniky a nanoelektroniky T. Jungwirtha projednat s Radou smlouvu o spolupráci mezi FZÚ a Hitachi-Europe Ltd. Po diskusi Rada podpořila prodloužení této spolupráce, ale zároveň doporučila řediteli, aby byl učiněn pokus ze strany FZÚ vyjednat lepší podmínky budoucí spolupráce. Dále Rada doporučila, aby T. Jungwirth pravidelně informoval vedení FZÚ o výsledcích spolupráce s firmou Hitachi např. o udělených patentech a dalších důležitých okolnostech této spolupráce.

8. J. Řídký předložil návrh „Koncepce vědecké činnosti FZÚ“, která vychází z příslušných dokumentů AV, hlavně z dokumentu *Stav a východiska vědecké činnosti Akademie věd České republiky*. Rada vyslovila po drobných technických úpravách souhlas. Současně je zřejmé, že je třeba zahájit přípravu podrobnějšího a konkrétnějšího střednědobého výhledu vědecké činnosti FZÚ, který zohlední nejen provedené hodnocení a výsledky končících Výzkumných záměrů FZÚ, ale také vliv velkých projektů strukturálních fondů EU.
9. Různé:
- E. Hulicius seznámil Radu se žádostí o prodloužení mezinárodní spolupráce mezi FZÚ a Firmou KYMA (USA) o 3 měsíce (bez nároku na další financování). Rada neměla námitek.
 - K. Jungwirth informoval Radu o zasedání konsorcia LaserLab Europe v Paříži, na kterém byl projekt LaserLab3 přijat a je ve fázi dojednávání detailů smlouvy. Očekává se, že tento schválený projekt začne nejpozději 1. 3. 2012.
 - K. Jungwirth připomenul Radě termín podávání nových žádostí na projekty GA ČR *Centra Excellence* do 9. 5. 2011.
 - F. Máca upozornil na potřebu projednání a schválení Radou do konce května Výroční zprávy FZÚ za rok 2010, kdy bude již projednána Dozorčí radou FZÚ.

Příští zasedání Rady se bude konat koncem května v Cukrovarnické, přesný termín bude včas oznámen.

15. 4. 2011

Jan Kočka
Jarmila Kodymová